

Tarmo

1.1.2019 – 30.06.2021

Hilkka Pirhonen

Sisällys	
1 Tiivistelmä hankkeen toiminnasta ja tuloksista	3
2 Hankehenkilöstö	4
2 Hankkeen tavoitteiden toteutuminen	5
2.1 Työttömien henkilöiden työllistymisen varmistaminen.....	5
2.1.1 Työllistymistä tukevien palveluiden toteuttaminen yksilöllisesti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.....	5
2.1.2 Uudenlaisten työllistymistä tukevien ratkaisujen kokeileminen.....	7
2.1.3 Yritysyhteistyön laajentaminen, syventäminen ja monipuolistaminen	8
2.1.4 Tiedon tuottaminen maakunnalle vaikuttavista hankkeissa kokeilluista työllistymistä tukevista palveluista	9
2.2 Yhdistyksillä on selkeä ja tunnistettu rooli työttömien tukemisessa	10
2.2.1 Pohjoiskarjalaisia yhdistyksiä toimii palveluntuottajaroolissa	10
2.2.2 Pohjoiskarjalaiset yhdistykset tarjoavat työllistymistä tukevia toimintoja	11
2.2.3 Yhdistysten tarjoamat työllistymistä tukevat palvelut ja toiminnot on kuvattu.....	12
2.3 Työtehtävien opinnollistaminen	14
2.4 Asiakasosallisuuden vahvistaminen	15
2.4.1 Työllisyyden kokemosajaakoulutus	15
2.4.2 Työllisyyden asiakasraati	18
3 Välittömät tulokset ja niiden vaikutukset	19
4 Toiminnan jatkuvuus ja tulosten hyödyntäminen	20
5 Maantieteellinen alue ja kohderyhmien tavoittaminen	20
6 Numeeristen tavoitteiden saavuttaminen.....	21
7 Numeeriset tavoitteet hankkeen toteuttamisen näkökulmasta	21
8 Tuensaajan hanketyön ja hankkeen sisällön mukaisen osaamisen kehittyminen	21
9 Ennakoitujen ja muiden riskien toteutuminen ja niihin reagointi	22
10 Ohjausryhmän tuki hankkeelle ja arvio hankkeen toteutuksesta.....	23
11 Kohderyhmän palaute	24
12 Tiedotus	27
13 Hanke-aineiston säilytys	30

1 Tiivistelmä hankkeen toiminnasta ja tuloksista

Tarmo - Monialaisen työllistymisen kehittäminen yhdessä -hankkeen tavoitteena oli kehittää monialaista työllisyystoimintaa sekä selkeyttää ja uudistaa yhdistysten rooleja työttömien tukemisessa.

Työttömien henkilöiden työllistymisen varmistaminen

Tarmo-hankkeen yksilölliseen valmennukseen osallistui yhteensä 511 henkilöä. Asiakkaille tarjottiin heidän tarpeensa mukaan työhönvalmennusta, työnetsintää tai koulutusvalmennusta. Kaikista Tarmo-hankkeen asiakkaista 164 henkilöä työllistyi ja 61 henkilöä aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen. Näin ollen hankkeen vaikuttavuusprosentti oli 44 %. Hankkeessa kokeiltiin koulutusvalmennusta, johon osallistui 55 asiakasta. Heistä 49 % (n 27) aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen tai työllistyi avoimille työmarkkinoille.

Työllisyyden kokemusasajatoiminta

Hanke järjesti syksyllä 2020 Työllisyyden kokemusasajakoulutuksen, josta valmistui 5 työllisyyden kokemusasajaa. Koulutus muodostui 5 kerrasta. Julkaisu Asiakasosallisuus on yhdessä tekemistä -esimerkkejä ja ajatuksia työllisyyden asiakasraati ja kokemusasajatoiminnasta valmistui huhtikuussa 2021.

Uudet työllistymistä tukevat palvelut

Tarmo-hankkeen tavoitteena oli kokeilla uudenlaisia työllistymistä tukevia toimia sekä levittää hyviä käytäntöjä. Yhteistyössä KoordiPOK-hankkeen kanssa suunniteltiin Ovi opintoihin -koulutus, jonka tavoitteena oli madaltaa opintoihin lähtemisen kynnyksiä. Koulutus juurtui TE-toimiston palveluvalikoimaan syksyllä 2020. Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus laajeni koko maakuntaan. Hanke toteutti Toivo -työhönvalmennusta turvapaikanhakijoille kokeilun 1.11.2019-13.3.2020, johon osallistui yhdeksän henkilöä. Tarmo-hanke toimi koollekutsujana Pohjois-Karjalan työllisyystoimijoille (Joensuun seutu, Keski-Karjala ja Pielisen Karjala) sekä Osatyökykyisten työllistyminen -työryhmälle.

Yhdistyksillä on selkeä ja tunnistettu rooli työttömien tukemisessa

Yhdistyksille tarjottiin kahta eri koulutuspakettia. Palveluntuottamisesta kiinnostuneille yhdistyksille suunnattu Palveluntuottajana eteenpäin -koulutus muodostui 10 kerrasta. Mukaan ilmoitautui 15 yhdistystä ja 12 yhdistystä suoritti koulutuksen loppuun. Osallistuneista yhdistyksistä 50 % toimi palveluntuottajana keväällä 2021. Työllistymistä pienimuotoisesti tukeville yhdistyksille järjestettiin Toiminta näkyväksi -koulutus. Koulutuksissa kuvattiin yhdistysten työllistymistä tukeva toiminta A4:lle. Koulutuksiin osallistui yhteensä 22 yhdistystä. Yhdistystoimijoille tarjottiin myös elinkeinotoiminnan käynnistämismennusta, jota hyödynsi kuusi eri yhdistystä.

Työtehtävien opinnollistaminen

Osatoteuttaja Riverian kanssa toteutettiin työtehtävien opinnollistamista. Opinnollistamisen kartoituksia valmistui yhteensä 65 kappaletta ja opinnollistettuja työtehtäviä löytyi kaikista kumppanikunnista. Kartoituksia tehtiin 27 eri yhdistyksessä ja 6 kunnan tehtävissä sekä kahdessa yrityksessä. Opinnollistamisen kartoituksia tehtiin 37 eri tutkinnon osasta. Osaamiskuvauksia tehtiin hankkeen aikana yhteensä 18 kappaletta. Hankkeessa valmistui video opinnollistettujen työtehtävien tekemisestä.

Tarmo-hanke toimi 1.1.2019-30.6.2021 Ilomantsissa, Joensuussa, Kiteellä, Kontiolahdella, Liperissä, Nurmeksessa, Outokummussa, Polvijärvellä, Rääkkylässä, Tohmajärvellä ja Valtimolla. Hanketta hallinnoi ja toteutti Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry ja osatoteuttajana toimi Riveria. Hanketta rahoittivat Euroopan sosiaalirahasto, Etelä-Savon ELY-keskus, kumppanikunnat sekä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry.

2 Hankehenkilöstö

Hankkeen henkilöstöresurssit:

	alkaen	asti	
<u>Projektipäällikkö</u>			
Johanna Seppänen	1.1.2019	30.9.2020	
Hilkka Pirhonen	1.10.2020	30.6.2021	
<u>Kehittämisasiantuntija</u>			
Hilkka Pirhonen	1.2.2019	30.9.2020	
Katja Kiiski	10.2.2020	26.7.2020	
Sari Lehikoinen	1.2.2021	31.5.2021	
<u>Rekrytointiasiantuntija</u>			
Timo Hartikainen	1.1.2019	8.3.2020	
Leena Virratvuori	9.3.2020	31.12.2020	
<u>Koulutusvalmentaja</u>			
Mira Piironen	1.1.2019	31.5.2021	
Tytti Turpeinen	16.9.2019	17.11.2019	(opintovapaan sijaisuus)
<u>Työnetsijä</u>			
Vuokko Palkovaara	1.1.2019	31.5.2021	
Pia Saukkoriipi	1.1.2019	31.5.2021	
<u>Työhönvalmentaja</u>			
Suvi Tahvanainen	1.1.2019	31.12.2020	perhevapaa alk. 30.5.2020
Jaana Tiainen	1.1.2019	31.12.2020	
Saara Kokkonen	1.1.2019	31.12.2020	perhevapaa alk. 1.9.2020
Matleena Pekkanen	18.3.2019	31.5.2021	
Mirja Kotivaara	1.1.2019	31.5.2021	
Hilkka Pirhonen	1.1.2019	31.1.2019	
Tytti Turpeinen	25.3.2019	31.5.2021	koulutusvalmentajan sijaisuus 16.9 - 17.11.2019
Silja Holm	16.9.2019	31.3.2021	
<u>Yhdistysneuvojat</u>			
Heikki Kettunen	1.1.2019	31.12.2020	
Kristiina Turunen	1.1.2019	31.5.2021	
<u>Projektiassistentti</u>			
Johanna Maier	1.2.2019	31.12.2020	

2 Hankkeen tavoitteiden toteutuminen

Hanke onnistui pääosin pääsemään asetettuihin tavoitteisiin ja osa tavoitteista ylitettiin. Seuraavassa käydään läpi yksitellen hankkeen tavoitteet sekä arvioidaan niiden toteutumista.

2.1 Työttömien henkilöiden työllistymisen varmistaminen

Tarmo-hankkeen tavoitteena oli työttömien henkilöiden työllistymisen varmistaminen kokeilemalla uudenlaisia työllistymistä tukevia ratkaisuja ja toteuttamalla työllistymistä tukevia palveluja yksilöllisesti. Hankkeen tavoitteena oli laajentaa, syventää ja monipuolistaa yritysysteistyötä sekä tuottaa tietoa maakunnalle vaikuttavista palveluista.

2.1.1 Työllistymistä tukevien palveluiden toteuttaminen yksilöllisesti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti

Tarmo-hankkeessa tarjottiin henkilöille työhönvalmennusta, koulutusvalmennusta ja työnetsintää yksilöllisten tarpeiden pohjalta. Asiakkuuden aikana oli mahdollista siirtyä palveluiden välillä, ja lisäksi hankkeen valmentajat hyödynsivät toistensa osaamista asiakkaiden polkujen tukemiseksi. Tarmo-hankkeen asiakkuus käynnistyi ns. tutustumiskäynnin kautta, jonka jälkeen asiakas sai jäädä miettimään, olisiko hankkeen tarjoamasta avusta hänelle hyötyä. Hankkeeseen osallistuminen oli aina henkilöille vapaaehtoista.

Tarmo-hankkeen määrällisenä tavoitteena oli tarjota yksilöllistä valmennusta 550 henkilölle. Hankkeen valmennukseen osallistui koko hankkeen aikana 511 henkilöä. Hankkeen kaikista asiakkaista 164 työllistyi avoimille työmarkkinoille ja 61 henkilöä aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen. Koko hankkeen vaikuttavuus oli 44 %. Hankkeesta siirryttiin lisäksi mm. työvoimakoulutukseen, palkkatukityöhön yhdistykseen ja työkokeiluun. Nämä henkilöt (n 68) ovat myös ottaneet ns. positiivisen siirtymän työllistymispolullaan ja jos heidät lasketaan mukaan, niin positiivisen siirtymän on ottanut 57 % hankkeen asiakkaista. Työttömäksi hankkeen asiakkuuden päättymisen jälkeen jäi 174 (34 %) henkilöä. Työttömäksi jääneistä 55 henkilöä (32 %) jatkoi työnhakua itsenäisesti tai he eivät halunneet toiseen palveluun. Melkein kaikille tukea halunneille asiakkaille suunniteltiin asiakkaan tarvetta vastaava palvelu yhteistyössä valmentajan kanssa.

Koulutusvalmennus oli hankkeen uusi palvelu ja se osoittautui toimivaksi ja vaikuttavaksi palveluksi. Koulutusvalmennukseen osallistui yhteensä 55 henkilöä, joista 49 % (27 hlö) aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen, oppisopimuskoulutuksen tai he työllistyivät. Koulutusvalmennuksesta edettiin myös mm. työvoimapolitiittiseen koulutukseen, avoimiin korkeakouluopintoihin sekä valmentavaan koulutukseen. Kaikista koulutusvalmennuksen asiakkaista 30 henkilöä (54,5 %) eteni koulutuspolullaan eteenpäin. Jos vaikuttavuuslukuun lasketaan mukaan myös koulutusvalmennuksen kautta työllistyneet, niin vaikuttavuus on 65,5 %.

Työnetsintää tarjottiin asiakkaille, joilla oli valmiudet työllistyä avoimille työmarkkinoille nopeastikin. Työnetsintään osallistui yhteensä 162 asiakasta ja heistä 87 henkilöä työllistyi ja 18 henkilöä aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen. Näin ollen työnetsinnän vaikuttavuus oli 65 %. Hankkeen työhönvalmennusta tarjottiin asiakkaille, jotka tarvitsivat pidempikestoista tukea työllistymispolullaan. Työhönvalmennuksen asiakkaat koelivat monesti erilaisia työtehtäviä yhdistyskentällä tai olivat esimerkiksi työkokeilussa yrityksissä. Työhönvalmennukseen osallistui yhteensä 294 asiakasta, joista 71 henkilöä työllistyi ja 21 henkilöä aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen. Työhönvalmennuksen vaikuttavuus oli 32 %.

Tarmo-hanke tarjosi kumppanikuntien yhdistyksille työllistämisen tukipalveluja. Tukipalvelut mahdollistivat sen, että yhdistysten on mahdollista työllistää ja toimia työnantajina. Tarmon tukipalveluiden kautta avattiin yhdistysten palkkatukityöpaikkoja, neuvottiin työnantajuuksissa, autettiin palkkatuen hakemisessa sekä maksushakemuksissa sekä tehtiin palkanlaskentaa. Tarmo-hankkeen aikana tukipalveluiden kautta hoidettiin keskimäärin 41 henkilön palkkatukiasioita kuukaudessa ja työllistäviä yhdistyksiä oli keskimäärin 25 kuukaudessa. Tarmon tukipalveluiden kautta avattiin 28 palkkatukipaikkaa ja kaksi työkokeilupaiikkaa te-toimistoon/työnetsijärinkiin. Yhteensä Tarmo-hankkeen aikana hoidettiin 47 eri yhdistyksen palkkatukiasioita. Palkkatuki-infoja pidettiin 17 kertaa eri yhdistyksille ja osassa infoista oli kuulolla useita yhdistyksiä samalla kertaa. Tukipalveluiden kautta avattiin neuvontapuhelin, johon oli mahdollista soittaa valtakunnallisestikin. Tarve neuvontapuhelimelle oli kuitenkin vähäistä. Tukipalveluiden vahvuuksina nähtiin palvelun aito tarve ja kysyntä. Koitto-palvelu tuli osaksi Joensuun kaupungin palveluvalikoimaa 1.1.2021 alkaen.

Työllistymistä tukevien palveluiden toteuttaminen yksilöllisesti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti toteutui hankkeessa erittäin hyvin. Tavoite ylitettiin, sillä hankkeen vaikuttavuus oli 44 %. Hankkeessa aloitti 511 henkilöä yksilöllisessä valmennuksessa, joten tavoiteltu henkilömäärä melkein saavutettiin. Tarmo-hankkeen tarjoama yksilöllinen valmennus (työnetsintä, koulutusvalmennus ja työhönvalmennus) toimivat tehokkaasti mm. asiantuntevien valmentajien ja Tarmo-hankkeen valmentajien sisäisen yhteistyön vuoksi. Työhönvalmennuksen vahvuuksia olivat asiakkaan tukemiseen käytetty aika ja resurssit pitkiin polkuihin ja yksilöllisiin ratkaisuihin, joten henkilöt saivat tarvitsemansa tuen. Työnetsinnän vahvuuksia olivat asiantuntemus ja työelämätietous sekä paikallisten yritysten tunteminen ja valmiit kontaktit. Työnetsinnän ripeä toiminta tuki asiakkaiden siirtymiä. Koulutusvalmennuksen vahvuuksia oli, että valmentaja oli tukena koko prosessin ajan opintojen suunnitteluvaiheesta siihen, että koulupaikka varmistuu ja opinnot lähtevät käyntiin. Koulutusvalmentaja antoi tietoja eri koulutusasteista ja tutkintorakenteista, hakuajoista, pääsykokeeseen valmistautumisesta sekä valmentajalla oli ajantasainen tieto koulutuksista. Koulutusvalmennus tuki erinomaisesti muita valmennuksia.

Valmentajat antoivat konsultaatioapua ja asiakkaan oli mahdollista esimerkiksi siirtyä työhönvalmennuksesta koulutusvalmennukseen tai työnetsintään. Onnistumiseen vaikuttivat myös toimivat yhteistyöverkostot, paikallisten yritysten tunteminen ja työelämätietous.

2.1.2 Uudenlaisten työllistymistä tukevien ratkaisujen kokeileminen

Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä KoordiPOK-rinnakkaishankkeen, TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa palveluiden suunnitteluun, hankintaan ja yhteiskehittämiseen liittyen. KoordiPOK-rinnakkaishankkeen kautta tarjottiin Työelämälähtöistä kielivalmennusta koko maakunnan alueella. Työelämälähtöiseen kielivalmennukseen osallistui yhteensä 33 henkilöä. Palaute kielivalmennuksesta oli positiivista ja palvelulle olisi kysyntää jatkossakin. Korona-aikana kehittämissyhmässä ideoitiin ja käynnistettiin ryhmämuotoinen suomen kielin etäkoulutus, jota voitiin toteuttaa ilman työyhteisöä kuitenkin työhön liittyvää sanastoa opiskellen. Uudenlaisten palveluiden kokeileminen onnistui hankkeessa erittäin hyvin ja yhteistyö kumppaneiden kanssa oli ketterää. Palveluita kehitettiin yhdessä säännöllisesti koollekutsutuissa kehittämissyhmässä.

Arjen asiakastyöstä nousi tarve opiskeluvaihtoehtoja kehittäväälle koulutukselle ja palveluntuottajaksi valikoitui Spring House. Ovi opintoihin -koulutus oli tarkoitettu henkilöille, jotka miettivät opintoihin hakeutumista, mutta esimerkiksi ala ei ollut vielä selvillä tai opiskeluvaihtoehdot eivät vastanneet nykyajan vaatimuksia. Ovi opintoihin -koulutukseen osallistui yhteensä 41 henkilöä. Yhteistyössä SpringHousen, KoordiPOK -hankkeen, TE-toimiston ja ELY-keskuksen kanssa hankkeen aikana kehitetty Ovi-opintoihin -koulutus tulee juurtumaan osaksi TE-toimiston palveluvaihtoehtoja ja jatkuu saumattomasti Tarmon rinnakkaishankkeen hankkiman koulutuksen päättymisen jälkeen. Kaikki osapuolet olivat hyvin tyytyväisiä yhteiseen kehittämistyöhön ja koulutuksen tuloksiin.

Toivo – työhönvalmennuskokeilu turvapaikanhakijoille toteutettiin 1.11.2019-13.3.2020 arjen asiakastyöstä nousseiden tarpeiden pohjalta. Osallistuvilla henkilöillä tuli olla työnteko-oikeus sekä työllistymisen kannalta riittävä suomen tai englannin kielen taito. Toivossa tarjottiin yksilöllistä työhönvalmennusta, johon osallistui yhdeksän henkilöä. Yhdeksän muuta henkilöä kävi päivystyksessä, mutta heitä ohjattiin muihin palveluihin, koska he eivät olleet Toivon kohderyhmää. Valmennuksen tuloksena kolme henkilöä työllistyi, kaksi pääsi haastatteluun asti ja viisi koki osaavansa jatkossa hakea työtä itsenäisesti. Kokeilusta opittiin, että turvapaikanhakijoilla on paljon osaamista ja motivaatiota työskentelyyn, mutta vain vähän tietoa siitä, miten töitä haetaan tai minkälaisia työpaikkoja Suomessa on olemassa. Tälle kohderyhmälle tarkoitettun työhönvalmennuksen on sisällettävä kokonaisvaltaista perehdytystä siihen, miten suomalainen yhteiskunta toimii. Työhönvalmennuksella voidaan merkittävästi parantaa turvapaikanhakijoiden mahdollisuuksia työnhakuun ja työllistymiseen.

Tarmo-hankkeen asiakkaille tarjottiin työllistymistä edistäviä koulutuksia ryhmämuotoisesti sekä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Ryhmämuotoisia koulutuksia järjestettiin seuraavia:

Vuosi 2019

- EA1-koulutus, Joensuu
- Työturvallisuuskorttikoulutus, Joensuu
- Atk-taitojen kertauskurssi, Joensuu
- Sähköisen työnhaun sparrauskoulutus yhteistyössä henkilöstövuokrausyrityksen kanssa, Joensuu, Kitee ja Nurmes
- LinkedIn-koulutus, Kitee
- Tehoa Työnhakuun -rekrykoulutus, Liperi
- Ajattelu voimavaraksi -koulutus

Vuosi 2020

- Tehoa työnhakuun -rekrykoulutus
- Työllistäisinkö itseni? -koulutus, osittain etäyhteyksin
- Näkökulmia ja työkaluja arjessa jaksamiseen -etäkoulutus

2.1.3 Yritysyhteistyön laajentaminen, syventäminen ja monipuolistaminen

Hankkeen aikana kehitettiin yritysyhteistyötä. Yritysyhteistyön vahvistaminen tapahtui hankkeessa pääasiassa vuoden 2019 sekä alkuvuoden 2020 aikana, sillä korona-aika vaikeutti yritysyhteistyötä. Yritysyhteistyö hiljeni huomattavasti vuoden 2020 ja 2021 aikana. Valmennuksen asiakkaille kuitenkin löytyi polkuja avoimille työmarkkinoille myös vuosina 2020 ja 2021. Tarmo-hankkeen aikana kontaktoitiin yhteensä 238 yritystä. Tavoite oli, että yritysverkostoon kuuluisi 150 yritystä, joten tämä tavoite ylitettiin. Tarmo-hankkeen rekrytointiasiantuntija ylläpiti työnetsijärinkiä, jonne työllisyystoimijat pystyivät ilmoittamaan avoinna olevia työpaikkoja. Hankkeen asiakkaiden kanssa tehtiin lisäksi yksilöllisiä yritysvierailuja. Yritysyhteistyön onnistumisena oli laaja yhteistyöverkosto, jonka kanssa yhdessä edistettiin mm. erilaisia työllistymistä edistäviä tapahtumia. Tarmo-hankkeen aikana yritysyhteistyötä toteutettiin seuraavasti:

Vuosi 2019

- Yrittäjille suunnatut y-aamiaiset Kontiolahdella, Kiteellä, Pyhäselässä, Nurmeksessa ja Liperissä yhdessä TE-toimiston, paikallisten yrittäjäjärjestöjen ja Riverian kanssa
- Työtä -rekrytointitapahtuma yhteistyössä Joensuun kaupungin ja TE-toimiston kanssa.
 - Tilaisuuteen osallistui vajaa 100 työnhakijaa ja 11 yritystä.
- Siun soten rekrypäivä hankkeen asiakkaille, Joensuu
- Liperin työllisyyden RoadShow yhteistyössä Liperin työllisyystoimijoiden kanssa, Ylämylly, Viinijärvi, Liperi
- Yritysvierailut Suomen Muottituotteelle sekä John Deerelle
- Rekrytointiasiantuntija toimi Pohjois-Karjalan työllisyysviikkojen koordinaattorina. Työllisyysviikkojen aikana maakunnassa järjestettiin 10 tapahtumaa, joissa työnantajat ja työnhakijat kohtasivat.
 - Osallistujia oli yhteensä 585 henkilöä. Työhaastatteluja toteutui 129 ja lehtijuttuja työllisyysviikkoihin liittyen julkaistiin 6 kappaletta.
- Työnetsijät osallistuivat Joensuun kaupungin Yrityskuiskaajat -toimintaan

- Maakunnan työllisyystoimijat tekivät yrityskäynnin Ponssen tehtaalle Vieremälle ja tutustumisen Toimi-säätiölle lisälmeen.

Vuosi 2020

- Työllisyysviikkojen koordinointi

2.1.4 Tiedon tuottaminen maakunnalle vaikuttavista hankkeesta kokeilluista työllistymistä tukevista palveluista

Tarmo-hanke toimi koollekutsujana Joensuun seudun, Keski-Karjalan ja Pielisen Karjalan työllisyystoimijoiden verkostoille. Työllisyystoimijat kokoontuivat alueittain noin 2-4 kertaa vuodessa. Työllisyystoimijoiden tapaa- misissa verkoston jäsenillä oli mahdollisuus kertoa ajankohtaisista asioista ja kuulla toisten toimijoiden kuu- lumisia. Lisäksi tapaamisissa kuultiin TE-toimiston ajankohtaiset terveiset. Tarmo-hanke tiedotti hankkeen hyvistä käytänteistä säännöllisesti työllisyystoimijoiden verkostoille. Korona-aikana tapaamiset toteutettiin aluksi hybridimallilla ja myöhemmin pelkästään teamsin kautta.

Joulukuussa 2019 Tarmo-hanke aloitti Osatyökykyisten työllistyminen -työryhmän koollekutsujana. Työryh- män oli aikaisemmin käynnistänyt Business Joensuu. Osatyökykyisten työllistyminen työryhmässä on osallis- tujia 17 eri organisaatiosta ja työryhmän tavoitteena on edistää osatyökykyisten työllistymistä esimerkiksi yleisen tietoisuuden lisäämisen kautta. Osatyökykyisten työllistyminen -työryhmä kokoontui seitsemän ker- taa Tarmon koollekutsumana. Lisäksi tavoitteena oli toteuttaa ratko-työpajoja yhteistyössä työryhmän jäse- nien kanssa. Tämä tavoite kuitenkin hiipui koronan tuoman epävarmuuden myötä.

Hanke onnistui tavoitteessaan tiedon tuottamisen suhteen. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:llä on laaja verkosto-osaaminen ja Tarmo-hanke toimi useiden työryhmien koollekutsujana. Näin ollen hyvien käy- tänteiden ja hankkeen tuotosten levittäminen onnistui. Opinnollistettujen työtehtävien tekeminen -video valmistui huhtikuussa 2021. Videon tavoitteena oli rohkaista asiakkaita lähtemään mukaan tekemään opin- nollistettuja työtehtäviä. Videota markkinoitiin laajasti Pohjois-Karjalan alueen työllisyystoimijoille. Huhti- kuussa 2021 valmistui julkaisu *Asiakasosallisuus on yhdessä tekemistä -esimerkkejä ja ajatuksia työllisyyden asiakasraati- ja kokemusosaajatoiminnasta*. Julkaisun tavoitteena oli levittää kokemuksia asiakasraati- sekä työllisyyden kokemusosaajatoiminnasta.

Tarmo-hanke järjesti alueen työllisyystoimijoille tietoisukuja, koulutuksia ja tapaamisia seuraavasti:

Vuosi 2019

- Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutus
- Tarmo-hankkeen kuntayhteyshenkilöiden tapaaminen
- Velka ja työllistyminen -koulutus (2 krt), yhteistyössä Takuusäätiön kanssa. Koulutuksien oheismate- riaaliksi painettiin päivitettyä Velkaopasta.

- Osaaminen – tulevaisuuden perusturva kaikille? -seminaari. Seminaari toteutettiin yhdessä Sitran Osaamisen aika – työryhmän kanssa ja seminaari järjestettiin yhteistyössä maakunnan oppilaitosten (Karelia, Riveria, Luovi, UEF) kanssa
- Toiminta näkyväksi! -koulutus

Vuosi 2020

- Infotilaisuus teamsin kautta tuista, joita työnantaja saa palkatessaan osatyökykyisen henkilön. Puheenvuorot käyttivät te-toimiston, Kuntoutussäätiön sekä Kuuloliiton edustajat.
- Ratko -työn muotoilun menetelmäkoulutus, 2 työpajaa
- Kaikki yhdessä, osaaminen käyttöön 100%:sti webinaari yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Karelia, Riveria, Luovi, UEF)

Vuosi 2021

- Toiminta näkyväksi! -koulutus
- Kokemustiedon hyödyntäminen työllistymispalvelussa -webinaari
- Näkökulmia palveluiden tuottamiseen -webinaari
- Työkykyä on! -osatyökykyinen työllistymispalvelussa -webinaari

2.2 Yhdistyksillä on selkeä ja tunnistettu rooli työttömien tukemisessa

Tarmo-hankkeen toisena tavoitteena oli, että hankkeen jälkeen yhdistyksillä on selkeä ja tunnistettu rooli työttömien tukemisessa; osa yhdistyksistä toimisi palveluntuottajina ja osa tarjoaisi työllistymistä tukevia toimintoja yleishyödyllisinä toimijoina.

2.2.1 Pohjoiskarjalaisia yhdistyksiä toimii palveluntuottajaroolissa

Tarmo-hanke tarjosi maakunnan yhdistystoimijoille elinkeinotoiminnan käynnistämismennusta palveluntuottajana aloittamiseen. Valmennusta tarjottiin yhdistyksille yhdistyskohtaisesti räätälöitynä. Neljän yhdistyksen kanssa suunniteltiin heidän tarpeitaan vastaavaa valmennuspakettia, joiden teemoina olivat palveluiden paketointi ja hinnoittelu, sopimusvaihe ja markkinointi sekä yleishyödyllisen yhdistyksen muuttuminen palveluntuottajaksi.

Kuudelle yhdistystoimijalle hankittiin markkinointivalmennusta työllistymistä tukevien palveluiden markkinointiin. Markkinointivalmennus muodostui luennosta ja 2 x 2 tunnin työpajasta. Työpajoissa käytiin läpi yhdistyskohtaisesti mm. markkinoinnin tehostamista, nettisivu-uudistuksia, viestintää, facebook -suunnitelmaa tapahtumalle ja kampanjoita asiakkaille. Palautteen mukaan osallistujat kokivat valmennuksen hyödylliseksi. Osallistujat kertoivat, etteivät he ole markkinoinnin asiantuntijoita, joten valmennus antoi konkreettista hyötyä siihen, miten voi itse kehittää työllistymispalveluiden markkinointiosaamista jatkossa.

Hanke onnistui osittain tässä tavoitteessa. Suunniteltua elinkeinotoiminnan käynnistämismennusta toteutettiin ja tukea palveluntuottajaksi lähtemiseen tarjottiin. Tarmo-hanke ei kuitenkaan toiminnallaan voinut lopullisesti vaikuttaa siihen, lähtevätkö pohjoiskarjalaiset yhdistykset palveluntuottajiksi vai eivät.

2.2.2 Pohjoiskarjalaiset yhdistykset tarjoavat työllistymistä tukevia toimintoja

Palveluntuottamisesta kiinnostuneille yhdistystoimijoille järjestettiin Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutus. Koulutus oli tarkoitettu työllistymistä tukeville yhdistystoimijoille, jotka olivat kiinnostuneet myymään työllistymistä tukevia palveluita tulevaisuudessa. Koulutus muodostui 10 kerrasta aikavälillä 05/2019-08/2020. Koulutukseen ilmoittautui 15 yhdistystoimijaa ja koulutuksen suoritti loppuun 12 yhdistystoimijaa.

Koulutuksen tavoitteena oli perehdyttää yhdistystoimijat siihen, mitä tarkoittaa yleishyödyllisen yhdistystoimijan lähteminen palveluntuottajaksi. Koulutuksen aikana osallistujat tuotteistivat 1-2 omaa työllistymistä tukevaa palveluaan. Koulutuksen aikana osallistujat saivat tietoa kilpailutusprosessista sekä siitä, miten rakennetaan kilpailukykyinen tarjous. Lisäksi koulutus antoi näkökulmia siihen, millaista yhteistyö eri työllisyystoimijoiden välillä voisi tulevaisuudessa olla palveluntuottamisen kentällä. Tavoitteena oli, että koulutuksen jälkeen yhdistystoimijoilla olisi suunnitelma siitä, miten ne tarjoavat palvelujaan markkinoille joko itsenäisesti tai osana verkostoa. Koulutuksen osallistujien oli mahdollista osallistua lisäksi yhdistyskohtaiseen valmennukseen, joka tarjosi tukea ja tietoa elinkeinotoimintaan lähtemiseen.

Koulutuksen sisältö:

1. Meistäkö palveluntuottaja? (1 pv)
2. Kuinka tuotteistamme ja hinnoitteleme palvelun? (4 pv)
3. Tuumasta toimeen – suunnitelman laatiminen yhdistyskohtaisesti (1 pv)
4. Tekisimmekö yhteistyötä? – yhteistyön eri muodot (1 pv)
5. Kuinka onnistumme kilpailutuksessa? (2 pv)
6. Rohkeasti kohti tulevaa! – näin jatkamme eteenpäin (1 pv)

Koulutuksen tavoitteena oli, että osallistujilla olisi suunnitelma palveluntuottamiseen lähtemiseen koulutuksen päätyttyä. Suunnitelman tekemiseen oli mahdollista saada tukea kouluttajalta alkuvuoden 2020 aikana. Tarmo-hankkeen puolelta ei tarkemmin seurattu suunnitelmien valmistumista. Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutukseen osallistuneille yhdistyksille tehtiin sähköpostikysely maaliskuussa 2021. Yhdistyksiltä kysyttiin, kuinka moni aikoo toimia jatkossa palveluntuotannon kentällä. Vastauksia saatiin yhdeksän ja niiden mukaan 50 % osallistujista toimii palveluntuotannon kentällä. Näistä neljälle myytävät palvelut olivat hahmottuneet koulutuksen aikana ja kahdella yhdistystoimijalla oli ollut jo aikaisemminkin palveluiden myyntiä.

Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutukseen osallistuneet yhdistykset:

1. Joensuun Nuorisoverstas ry
2. Joensuun Seudun Erilaiset Oppijat ry
3. Kotikartanoyhdistys ry
4. Näre ry
5. Perheidenpaikka ry
6. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry
7. Pohjois-Karjalan Liikunta ry
8. Sanaratas ry
9. SPR Kontti
10. ViaDia Joensuu ry
11. ViaDia Kitee ry
12. Välke ry

Hankkeen tavoitteena oli, että Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutukseen osallistuu 15 eri yhdistystoimijaa. Tämä tavoite saavutettiin, sillä koulutukseen ilmoittautui 15 yhdistystoimijaa, mutta koulutuksen suoritti loppuun 12 yhdistystoimijaa. Tavoitteena oli, että 15 yhdistyksellä on suunnitelma palveluntuottajaksi ryhtymiseen. Koulutuksessa annettiin valmiudet suunnitelman tekemiseen ja tarvittaessa tukea suunnitelman tekemiseen oli saatavilla kouluttajalta. Suunnitelman valmistumista ei kuitenkaan ns. tarkistettu Tarmo-hankkeen puolelta.

2.2.3Yhdistysten tarjoamat työllistymistä tukevat palvelut ja toiminnot on kuvattu

Yhdistyksille, jotka tarjoavat pienimuotoisesti työllistymistä tukevaa toimintaa järjestettiin Toiminta näkyväksi - yhdistys työllistymisen tukijana -koulutus. Koulutuksen tavoitteena oli, että yhdistykset tunnistavat roolinsa työllistymisen tukijoina ja kuvaavat ohjatusti yhdistyksensä tarjoaman työllistymistä tukevan toiminnan muiden toimijoiden käyttöön. Koulutuksen aikana yhdistystoimijat saivat tietoa yhdistysten erilaisista mahdollisuuksista toimia työllistymisen tukijoina.

Sisältö

1. Mikä on yhdistyksemme paikka työllistymisen kentällä?
2. Miten saamme toimintamme näkyviin?
3. Mitä mahdollisuuksia meillä on monipuolistaa toimintaamme?

Koulutus oli tarkoitettu yhdistyksille, jotka tukivat työllistymistä pienimuotoisesti. Koulutuksesta hyötyivät yhdistystoimijat, jotka tarjosivat esimerkiksi kuntouttavan työtoiminnan, työkokeilun tai palkkatuetun työn mahdollisuuksia. Lisäksi yhdistys voi tarjota osatutkintojen suoritusmahdollisuutta tai yhdistyksen työtehtäviä on opinnollistettu. Yhdistykset haluavat jatkossakin toimia työllistymisen tukemisen kentällä. Lisäksi koulukseen voivat osallistua yhdistystoimijat, jotka vasta suunnittelivat työllistymistä tukevan toiminnan aloittamista.

Koulutus muodostui 3 kerrasta ja koulutus toteutettiin ensimmäisen kerran aikavälillä marraskuu 2019 - helmikuu 2020 kolmella seudulla (Joensuu, Kitee ja Nurmes). Koulutuksiin osallistui yhteensä 20 yhdistystoimijaa, joista 15 sai valmiiksi toiminnan kuvauksen. Koulutus järjestettiin uudelleen teamsin kautta keväällä 2021 ja siihen osallistui 2 yhdistystoimijaa, jotka molemmat saivat kuvauksen valmiiksi. Toiminnankuvauksia valmistui yhteensä 17. Kaikki toiminnan kuvaukset löytyvät <https://www.pksotu.fi/tyollisyys/yhdistysten-tyollistymista-tukevan-toiminnan-kuvauksia/>.

Tarmo-hankeen Toiminta näkyväksi! -yhdistys työllistymisen tukijana-koulutukseen osallistuneet yhdistykset:

1. Höljäkän Nuorisoseura ry
2. Näre ry
3. Valtimon kehittäjät ry
4. Aljans ry
5. MLL Joensuun yhdistys
6. Sovintola ry
7. Naisten voimavarayhdistys Kaivo ry
8. Pohjois-Karjalan Nuoret Kotkat Piirijärjestö ry
9. Utran Asukasyhdistys ry
10. Keski-Karjalan Kierrätyskeskisyhdistys ry
11. Joensuun Taiteilijaseura ry
12. Pohjois-Karjalan Kansanterveydenkeskus
13. Puutyön taitajat
14. Kontiolahden työttömät ry
15. Joensuun Pelastakaa Lapset ry
16. ViaDia Joensuu ry
17. Parempi Arki ry
18. Enon 4H
19. Joensuun steinerkoulu
20. Joensuun Siniristi ry
21. SPR Kontti

Hankkeen tavoitteena oli, että koulutukseen osallistuu 35 yhdistystoimijaa. Koulutuksiin osallistui yhteensä 21 eri yhdistystoimijaa eli tavoitteeseen ei aivan päästy. Koulutusta yritettiin järjestää urheiluseuroille yhteistyössä Pokalin kanssa useampaan otteeseen, mutta koulutukseen ei löytynyt osallistujia. Koulutusta markkinoitiin yhdistyslähteisesti mm. suorilla puhelinoitoilla. Koulutusta kehitettiin matkan varrella hieman tiiviimmäksi kahden kerran paketiksi. Yhdistystoimijoilla ei ole ylimääräistä aikaa tai henkilöstöresurssia osallistua koulutuksiin. Jatkossa koulutusta voisi toteuttaa kahden kerran pakettina, jossa valmennustyyppisesti tuotettaisiin yhdistysten toiminnan kuvaukset. Koulutuksen osallistujat kokivat hyväksi sen, että koulutuksen muut osallistujat kommentoivat ja antoivat vinkkejä toiminnan kuvauksiin.

2.3 Työtehtävien opinnollistaminen

Osatoteuttaja Riverian kanssa toteutettiin työtehtävien opinnollistamista yhdistyksissä, kunnissa sekä yrityksissä. Opinnollistamisen kartoituksia valmistui yhteensä 65 kappaletta (LIITE 1) ja opinnollistettuja työtehtäviä löytyy kaikista kumppanikunnista. Kartoituksia tehtiin yhteensä 27 eri yhdistyksessä. Lisäksi kartoituksia tehtiin viisi kunnan tehtävissä, yksi seurakunnassa ja kaksi yrityksessä. Opinnollistamisen kartoituksia tehtiin 37 eri tutkinnon osasta.

Osaamiskuvauksia tehtiin hankkeen aikana yhteensä 18 kappaletta, yhteensä 16 eri henkilölle. Huhtikuussa 2021 valmistui video siitä, mitä käytännössä tarkoittaa opinnollistettujen työtehtävien tekeminen. Videon tarkoituksena oli rohkaista asiakkaita siihen, että he lähtevät tekemään opinnollistettuja työtehtäviä ja videolla on mukana kaksi Tarmo-hankkeen asiakasta.

Keväällä 2021 pääteemana opinnollistamisessa oli juurruttaminen ja tätä varten järjestettiin opinnollistamisinφοja, joissa käytiin läpi, miten toimijat voivat hyödyntää jatkossa opinnollistamisen kartoituksia. Mahdollisuutta tällaiseen infoon tarjottiin kaikille toimijoille, joille oli tehty Tarmo-hankkeen tai KAIKU-hankkeen aikana opinnollistamisen kartoituksia. Juurruttamispalaverit pidettiin 24 yhdistykselle (joista neljän yhdistyksen kartoitukset oli tehty KAIKU-hankkeen aikana), yhdelle hankkeelle ja kaikille muille Tarmo-hankkeen yhteistyökunnille paitsi Polvijärvelle. Juurruttamispalavereja toteutettiin yhteensä 31 kappaletta. Palaute palaverista oli positiivista. Palaverit koettiin tärkeinä jatkon kannalta. Koettiin myös hyvänä, että jokainen toimija sai oman henkilökohtaisen ajan. Moni toimija toi myös esille, että he kokivat Tarmo-hankkeen päättyneen opinnollistamisen hyödyntämistä hankaloittavana tekijänä. Huolta koettiin esimerkiksi siitä, mistä opinnollistettuja työtehtäviä tekevä henkilö saa jatkossa tarvitsemansa tuen.

Työtehtävien opinnollistamisessa päästiin loistavasti tavoitteisiin ja osin ne ylitettiinkin. Yhteistyö osatoteuttaja Riverian kanssa toimi erinomaisesti ja osatoteuttajan ammattimainen työskentely mahdollisti tehokkaan työskentelyn. Yhteistyössä toimivaksi koettiin se, että Riverian opettajien työaika oli selkeästi resursoitu Tarmo-hankkeelle. Opettajien Tarmo-päivät olivat selkeästi määritelty ja aikataulut tiedettiin kerralla pitkälle aikavälille, mikä helpotti työnsuunnittelua. Opinnollistamisen asioita suunniteltiin ja kehitettiin yhdessä säännöllisesti toteutetuissa kehittämistyöryhmissä.

Opinnollistamisen onnistumisiin kuului tehtyjen kartoitusten suuri määrä (LIITE 1). Kartoituksia saatiin koko hankkeen toiminta-alueelta ja mukana oli useita eri tutkintoja. Asiakkaat, jotka lähtivät suorittamaan opinnollistettuja työtehtäviä, kokivat hyötyneensä siitä ja prosessi sujui onnistuneesti. Toimintamalli opinnollistettujen työtehtävien tekemisessä koettiin toimivaksi, sillä siihen kuului selkeä alkupalaveri sekä väli-/loppupalaveri. Haasteina koettiin opinnollistamisen käsitteen ja prosessin esittäminen selkeästi ja ymmärrettävästi työpaikoille. Haasteena koettiin myös se, miten henkilöitä saisi innostutettua tekemään opinnollistettuja työtehtäviä eli tehtyjen kartoitusten hyödyntäminen yhdistyksissä.

2.4 Asiakasosallisuuden vahvistaminen

2.4.1 Työllisyyden kokemosaaajakoulutus

Tarmo-hanke järjesti työllisyyden kokemosaaajakoulutuksen 1.9-1.12.2021. Pilottikoulutuksen tavoitteena oli antaa asiakkaan ääni työllisyyspalveluiden kehittämiseen ja työttömyyttä käsittelevään keskusteluun laajemmin yhteiskunnassa. Ohjaajina toimivat työhönvalmentaja Mirja Kotivaara ja rekrytointiasiantuntija Leena Virratvuori. Koulutuksessa aloitti seitsemän henkilöä, neljä naista ja kolme miestä. Yksi osallistuja on Kesälahdelta, muut Joensuusta. Koulutuksen aikana yksi osallistujista työllistyi ja jäi pois ryhmästä. Koulutuksen suoritti loppuun viisi henkilöä.

Koulutuksen sisältö:

1. Kokemosaaamisen alkulähteillä
 - Ensimmäisellä tapaamiskerralla tutustumme toisiimme ja päätämme ryhmän toimintatavoista. Käymme läpi koulutuksen sisältöä sekä kokemosaaajan roolia ja toimenkuvaa.
2. Palvelujärjestelmän pyörteissä
 - Tutustumme työllisyyden palvelujärjestelmään ja mietimme, miten kokemosaaamista voidaan hyödyntää työllisyyskentällä.
3. Kokemus ja muistot tarinaksi
 - Kokemosaaajan työkalu on oma kokemustarina. Tällä kerralla annamme vinkkejä tarinan työstämisestä kirjalliseen muotoon teorian ja käytännön harjoitusten avulla. Tämän kerran jälkeen koulutuksessa on kolmen viikon kirjoitustauko, jonka aikana voi saada etäohjausta.
4. Esiintyminen on vuorovaikutusta
 - Ammatillaisen vinkit esiintymistilanteen haltuunottoon – miten oma ääni kantaa ja esiintymisjännitys pysyy aisoissa.
5. Tarinasta esitykseksi
 - Kirjoitettua kokemustarinaa työstetään edelleen esitykseksi (10–15 min), jonka avulla omaa kokemusta voi jakaa erilaisissa tilanteissa. Esityksen työstäminen ja harjoittelu parityönä tai pienissä ryhmissä.
6. Estradi on minun!
 - Jokainen pääsee esittämään oman tarinansa muille ryhmäläisille ja saa esityksestään vertaispalautetta.
7. Päätösjuhla

Koulutuksesta kerätyn palautteen mukaan koulutus olisi voinut olla pidempi, jolloin yhteiselle keskustelulle, kokemusten jakamiselle ja reflektoinnille olisi jäänyt enemmän aikaa. Koulutus avasi uusia näkökulmia

työttömyyteen. Palautteissa tuli myös esille, että työllisyyden kokemosaaajan rooli ei ole vielä vakiintunut. Näin ollen koulutuksen suorittaneet eivät voi tietää mitä heiltä odotetaan ja mitkä ovat tulevaisuuden mahdollisuudet. Kehittämisideoina koulutukseen osallistujat toivoivat vielä syvällisempää tietoa esim. palvelujärjestelmästä. Lisäksi toivottiin enemmän tietoa sekä sisällön kehittämistä kokemusten ja tulevien tarpeiden pohjalta.

Kokemosaaajille järjestettiin palautteen pohjalta tapaaminen helmikuussa 2021 ja siihen osallistui neljä kokemosaaajaa. Tapaamisessa käytiin läpi koulutuksen jälkeisiä ajatuksia sekä kartoitettiin kunkin halukkuutta ja mahdollisuutta osallistua toimintaan jatkossa. Lisäksi käsiteltiin myös toiminnan siirtämistä seuraavalle tasolle eli oman tarinan kertomisesta kohti palvelukokemuksen analysointia. Lisäksi toukokuussa 2021 järjestettiin ns. yhteenvetopäivä koko koulutuksesta. Kokemosaaajilta saatiin alla olevaa koostetta ja ajatuksia koulutuksen kehittämiseen:

Kokemuksia koulutuksesta ja kehittämisideoita

Kokemosaaajakoulutus antoi osallistujille paljon, vaikka onkin vaikea eritellä tarkasti mitä. Ainakin uusia kokemuksia ja uutta sisältöä elämään. Toiminta on osoittautunut niin kiinnostavaksi, että sitä voisi tehdä vapaaehtoisenaikin, mutta korvaus on myös mukava asia.

- Tarinan kirjoittaminen oli hyvä asia, koska sen pohjalta voi siirtää kokemuksia laajempaan kontekstiin. Tarinan työstämistä pitäisi rytmittää vähän eri tavalla niin, että tarinoiden nostamia ajatuksia voisi jakaa ryhmä- ja parityöskentelyssä jo koulutuksen alkupuolella. Nyt tarinoiden kertominen oli koulutuksen lopussa ja niiden yhteiseen käsittelyyn ei jäänyt aikaa. Tarinan työstämiseen voisi käyttää myös kysymyksiä, jotka ohjaavat tarinaa työelämäpolun solmukohtiin.
- Pari- ja ryhmätyöskentelyä voitaisiin hyödyntää enemmän muutenkin, koska ne auttavat tutustumaan ja ryhmäytymään paremmin. Ryhmissä voitaisiin työstää jotain asiakkaan elämäntilannetta, jonka avulla ryhmä voisi miettiä sopivia työllisyystoimenpiteitä ja toisaalta nostaa sitä kautta myös omia kokemuksia keskusteluun.
- Koulutuksen pitäisi olla pidempi, jotta asioihin olisi aikaa paneutua enemmän. Pidemmässä koulutuksessa myös ryhmätoiminnalle on paremmin aikaa. Nyt koulutus koostui ikään kuin jokaisen teeman ensimmäisistä kokoontumisista. Kaksiosainen koulutus olisi hyvä, koska silloin alkujakson ja kenttätöiden jälkeen lisäkoulutuksessa voisi jakaa kokemuksia ja oppia toisilta.
- Voisiko koulutuksessa painottaa vertaisuutta tai kehittämistyötä ryhmän mielenkiinnon mukaan? Kokemosaaajien täytyy kuitenkin saada jonkinlainen perustietämys molemmista.

- Koulutettavien täytyy olla valmiita työstämään työelämäpolkuaan ja nostamaan esille solmukohtia rakentavalla tavalla. Jos omien hankalien kokemusten työstäminen on kesken ja ne herättävät paljon negatiivisia tunteita, voi olla vaikea löytää kokemuksista mitään rakentavaa näkökulmaa. Tällöin koulutus ei todennäköisesti ole ajankohtainen. Ohjaajan pitää pystyä kääntämään negatiivinen kierre positiiviseksi.
- Suuret ikäerot koulutettavien välillä voivat johtaa siihen, että vertaisuuden kokemusta on vaikea saavuttaa. Eri sukupolvilla voi olla niin erilaiset katsontakannat ja spesifit ongelmat työttömyyden suhteen. Yhteinen tunnekokemus voi kuitenkin löytyä, kun päästään asiassa syvemmälle siihen, minkälaisia tunteita työttömyys on herättänyt. Erilaiset sukupolvikokemukset ovat kyllä mielenkiintoisia ja niistä oppii paljon. Jos osallistujia olisi paljon, voisi olla eri koulutukset ikäryhmittäin.
- Palvelujärjestelmään tutustumisessa pitäisi päästä pintaa syvemmälle, jotta voisi ymmärtää palvelujen ja toimintojen taustoja, esim. mitkä asiat vaikuttavat lausuntojen tekemisessä.

Koordinoijan rooli

- PKSotun rooli toiminnan koordinoijana on ollut tärkeä. Laajoista verkostoista on löytynyt yhteistyökumppaneita ja toimintamahdollisuuksia ja työtä on tehty hyvällä otteella
- Tärkeää on kuitenkin luottaa siihen, että kokemosaja pystyy toimimaan kentällä itsenäisesti

Kokemuksia ja ajatuksia yhteistyöstä ja verkostoista

- Yhteistyötä voisi lähteä kokeilemaan melko matalalla kynnyksellä – katsotaan mikä toimii ja kehitetään sitten lisää
- Toimijoiden rooli välillä vähän hukassa, mutta johtuu varmaan siitä, että toiminta on niin uutta tällä kentällä
- Vertaisohjaajuus asiakastyössä yhdessä ammattilaisen kanssa olisi mielenkiintoinen kokeilu
- Työttömyyteen liittyvät asiat ovat moninaisia, joten myös elämänhallinnan kysymykset ovat kokemosajatoiminnassa usein läsnä
- Voisi olla myös kokemosajien ja työntekijöiden yhteistä ideointia siitä, mistä voisi löytyä yhteistyömahdollisuuksia, kaikkien verkostot käyttöön
- Asiakasraatitoiminta kiinnostaa, koska siinä voi toimia ryhmänä
- Myös osatyökykyisyys ja nuorisopuolen verkostoissa toimiminen kiinnostavat

- Kokemososaajat voisivat osallistua jatkossa työllisyystoimijoiden tapaamisiin, jolloin kokemososaajat olisivat tietoisia mitä työllisyyskentällä tapahtuu ja kokemososaajatoiminta pysyisi työllisyystoimijoiden tietoisuudessa
- Yhteistyössä on tärkeää huomioida kokemososaajien tasavertainen kohtaaminen ja yhteiseen työskentelyyn perehdyttäminen. Toimintaan osallistuva kokemososaaja on kuin työyhteisöön tuleva uusi työntekijä. Kokemososaajat ymmärtävät paljon, kun heille kerrotaan asioiden taustat ja lähtökohdat.

Kokemososaajatoimintaa pilotoitiin kevään 2021 aikana. Kokemosasaaja pyydettiin mukaan ELY-keskuksen palvelukoordinaatiotiimiin miettimään korkeakoulutettujen palveluja ja lisäksi kokemosasaaja osallistui TE-toimiston alkupalveluiden valmennukseen. Ytyä! -hankkeen kanssa järjestettiin yhteistyössä Omassa kuplassa -tapahtuma. Lisäksi yhteistyötä valmisteltiin Luotsin, Taitamon sekä Ohjaamon kanssa. Työllisyyden kokemosasaajia osallistui Siun soten Työkykyhankkeen järjestämään työpajaan. Tarmo-hankkeen aikana kokemosasaajille maksettiin korvaus hankkeesta (20 e/h). Tämä helpotti toiminnan pilotointia. Työllisyyden kokemosasaajatoiminta oli varsin onnistunut pilotointi ja yhteistyökumppaneiden suhtautuminen oli ennakkoluulotonta ja aidosti innostunutta. Kokemuksia kokemosasaajatoiminnasta jaettiin Porin Kokemuksella Duuniin-hankkeeseen. Lisäksi Sokra halusi kuvata osallisuuden palaset kokemosasaajatoiminnasta.

2.4.2 Työllisyyden asiakasraati

Työllisyyden asiakasraati kokoontui Tarmo-hankkeen aikana 9 kertaa. Asiakasraati on työllisyyden kehittämis- ja vaikuttamisryhmä. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys on koordinoanut työllisyyden asiakasraatia vuodesta 2016 lähtien. Raatitapaamisten keskeiset sisällöt Tarmo-hankkeen aikana:

- Kokemustietoa Joensuun kaupungin työllisyyspalveluille hankesuunnittelun tueksi, 14.2.2019
- Mitä raati on minulle merkinnyt? Toimintamallin levittäminen maakuntaan, 28.3.2019
- Kontiolahden asiakasraatitoiminnan käynnistämistilaisuuden suunnittelu, 10.6.2019
- Kokemustietoa työttömyydestä kirjeiden muodossa työministerille ja kansanedustajille, 4.9.2019
- Vuoden 2020 toiminnan suunnittelua -keskiössä vaikuttamistyö, 28.11.2019
- Työttömyyttä käsittelevän podcastin suunnittelu, 20.2.2020
- Työvoimakoulutusten ideointi ja Luotsin kehittäjäryhmänä toimiminen, 11.6.2020
- Jouluglögit ulkosalla, 17.12.2020
- Tauon jälkeen kuulumisten vaihtoa ja tulevan suunnittelua, 27.5.2021

Voiko työtön unelmoida? -podcast valmistui syksyllä 2020. Podcastin suunnitteluun osallistui koko raati. Käytännön toteutuksesta, käsikirjoituksesta ja aineiston tallentamisesta vastasi neljä raatilaista. Ohjelma lähetettiin työministerille, Savo-Karjalan kansanedustajille ja Joensuun seudun kuntapäätäjille. Ohjelmasta tiedotettiin myös alueen työllisyystoimijoita. Raatilaiset lähettivät syksyllä 2019 myös kirjeet työministerille ja kansanedustajille.

Koronapandemia toi raatitoimintaan haasteita, sillä suunniteltuja tapaamisia jouduttiin perumaan. Raatitoimintaa ei voitu järjestää etänä, sillä kaikilla raatilailla ei ole etäyhteyksiin tarvittavia laitteita/osaamista. Haasteista huolimatta raati osoittautui tärkeäksi asiakasosallisuutta edistäväksi kanavaksi. Raati teki yhteistyötä mm. ELY:n TE-toimiston, Kontiolahden kunnan ja Joensuun kaupungin kanssa. Haasteena on, mistä raatiin saisi uusia jäseniä entisten jäätyä pois? Ihmisten elämäntilanteet muuttuvat. Työllistytyään ihmiset eivät useinkaan ehdi tai heillä ei ole enää kiinnostusta osallistua toimintaan. Miten tieto raadista tavoittaisi toiminnasta kiinnostuneita? Tähän asti parhaiten on toiminut henkilökohtainen kutsu työhönvalmentajalta. Raadin toimintaa ei onnistuttu levittämään maakuntaan. Kontiolahdella järjestetyssä raadin esittelytilaisuudessa oli monia asiasta kiinnostuneita ihmisiä, mutta varsinaiseen perustamistapaamiseen ilmoittautui vain yksi henkilö.

3 Välittömät tulokset ja niiden vaikutukset

Tarmo-hankkeen yksilölliseen valmennukseen osallistui 511 henkilöä, joista 44 % (n 225) työllistyi tai aloitti tutkintotavoitteisen koulutuksen. Kaikki Tarmon asiakkaat eivät työllistyneet tai aloittaneet tutkintotavoitteista koulutusta, mutta asiakkaat hyötyivät yksilöllisestä valmennuksesta ja usealle löytyi seuraava positiivinen askel kohti työmarkkinoita. Asiakas oli myös saattanut toteuttaa työkokeilu- tai palkkatukityöjakson asiakkuuden aikana, mutta oli työttömänä asiakkuuden päättyessä.

Asiakkaiden tilanteet asiakkuuden päättyessä:

- Tarmosta jäi työttömäksi 174 henkilöä (34 %)
 - o Heistä 55 (32 %) henkilöä jatkoi itsenäistä työnhakua/ei tarvinnut toista palvelua. Melkein kaikki loput asiakkaat ohjattiin heidän tarvettaan tukevaan palveluun
- Työvoimakoulutuksessa ja työkokeilussa 24 henkilöä (5 %)
- Palkkatukityössä yhdistyksessä 40 henkilöä (8%)
- Muissa koulutuksissa (valmentava koulutus, peruskoulun loppuun suorittaminen, lukio-opinnot, avoimet korkeakouluopinnot) 7 henkilöä (1,3 %)
- Sotepalveluihin tai työkyvyn selvittelyihin ohjautui 26 henkilöä (5 %)
- Työnhaku ei ollut ajankohtaista 27 henkilöllä. Syitä olivat mm. muutto, omaishoitajana toimiminen, sairausloma, kuntouttavan työtoiminnan aloittaminen, armeijan aloitus.

Koitto- Järjestötyöllistämisen tukipalvelu aloitti toimintansa 1.1.2021 Joensuussa ja palvelun tilaajana on Joensuun kaupunki. Koitto-palvelun tavoitteena on, että mahdollisimman moni yhdistys voisi työllistää ja toimia työnantajana. Koitto-palvelu tarjoaa mm. palkkatukiasioinnin, palkanlaskennan sekä tuen työnantajuu-teen. Tarmo-hankkeen kuntapalavereissa nousi esille, että myös muilla kunnilla voisi olla kiinnostusta Koitto-palveluun.

Tarmo-hankkeen Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutuksen suoritti loppuun 12 yhdistystoimijaa, joista puolet toimii palveluntuottajina tällä hetkellä. Koulutuksen myötä osallistujilla on enemmän tietoa siitä, mitä palveluntuottajana toimiminen käytännössä tarkoittaa ja mitä se vaatii. Osallistujilla on myös tietoa siitä, miten palveluita on mahdollista tarjota yhteistyössä muiden yhdistystoimijoiden kanssa. Toiminta näkyväksi! -koulutuksen toiminnan kuvaukset sai valmiiksi 17 eri yhdistystoimijaa. Nämä kuvaukset löytyvät Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen nettisivuilta.

Opinnollistamisen kartoituksia on valmistunut koko maakunnan alueella yhteensä 65 kappaletta. Kartoitukset ovat jatkossa hyödynnettävissä. Opinnollistettujen työtehtävien tekeminen -video tukee osaltaan opinnollistamisen hyödyntämistä jatkossa. Asiakasosallisuus on yhdessä tekemistä -esimerkkejä ja ajatuksia työllisyyden asiakasraati- ja kokemusosaajatoiminnasta -julkaisu antaa vinkkejä asiakasosallisuuden edistämiseen.

4 Toiminnan jatkuvuus ja tulosten hyödyntäminen

Tarmo-hankkeesta saatuja tuloksia ja hyviä käytänteitä tullaan hyödyntämään Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen toiminnassa tulevaisuudessa. Toteuttaja tulee jatkamaan asiakasraatitoimintaa ja asiakasosallisuuden vahvistamista. Järjestötyöllistämisen tukipalvelu on osa Joensuun kaupungin palveluvalikoimaa kilpailutuksen kautta. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys jatkaa koollekutsujana Pohjois-Karjalan työllisyystoimijoille (Joensuun seutu, Keski-Karjala ja Pielisen Karjala) sekä Osatyökykyisten työllistyminen työryhmälle. Toteuttajalla on vahva kokemus ja osaaminen yksilöllisten työllistymispolkujen tukemisesta.

Osatoteuttaja Riveria on jatkanut Tarmo-hankkeessa aloitettua yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä mm. JOT -jatkuvan oppimisen työpolut ESR-hankkeen kautta. Hankkeessa Riveria hyödyntää Tarmon aikana tehtyjä opinnollistamisen kartoituksia opintopolkujen pohjana sekä yhdistyksissä että työpajoilla ympäri maakuntaa.

5 Maantieteellinen alue ja kohderyhmien tavoittaminen

Hanketta toteutettiin suunnitellusti hankkeen koko toiminta-alueella. Kuntakohtaiset asiakasmäärät saavutettiin tai jopa ylitettiin lukuun ottamatta kolmea kuntaa (Ilomantsi, Polvijärvi ja Nurmes). Tarmon kuntakohtainen asiakastyö:

- Joensuu 286 hlö	- Ilomantsi 8 hlö
- Kontiolahti 40 hlö	- Kitee 42 hlö
- Liperi 37 hlö	- Tohmajärvi 17 hlö
- Polvijärvi 15 hlö	- Rääkkylä 11 hlö
- Outokumpu 29 hlö	- Nurmes 27 hlö

Hankkeen suunniteltu kohderyhmä saavutettiin. Hankkeen aikana kohderyhmää laajennettiin turvapaikanhakijoihin, joilla on työnteko-oikeus sekä osatyökykyisiin työnhakijoihin. Näin Tarmo-hankkeen palveluita pystyttiin tarjoamaan laajemmalle kohderyhmälle.

6 Numeeristen tavoitteiden saavuttaminen

Hankkeelle asetetut numeeriset tavoitteet jäivät saavuttamatta, mutta hyvin lähelle hakemusvaiheessa asetettuja tavoitteita kuitenkin päästiin. Yrityksiä ja työnhakija-asiakkaita ei saatu tavoitemäärää mukaan ja tähän osaltaan vaikutti korona-aika. Yksilölliseen valmennukseen osallistui kuitenkin 511 henkilöä, jota voidaan pitää onnistuneena saavutuksena. Yhdistyksiä ei myöskään saatu mukaan tavoitemäärää. Tähän osaltaan vaikutti se, että palveluntuotanto koetaan yhdistyspuolella vielä melko vieraaksi ja kynnys lähteä mukaan koulutuksiin nousee. Lisäksi yhdistystoimijoilla ei välttämättä ollut riittäviä aika-/henkilöresursseja osallistumiseen.

Arvioitava asia	Tavoitemäärä	Saavutettu määrä
Yritykset, jotka mukana hankkeessa	75	44
Hankkeeseen osallistuneiden henkilöiden määrä (työnhakijat)	550	511
Yhdistykset, jotka mukana hankkeessa	50	38
Kaikki osallistujat yhteensä	710	601

Taulukko 1. Tarmo-hankkeen numeeriset tavoitteet ja niiden saavuttaminen

7 Numeeriset tavoitteet hankkeen toteuttamisen näkökulmasta

Asetetut numeeriset tavoitteet ohjasivat vähäisesti hankkeen toimintaa. Toimintaa ohjasivat enemmän laadulliset kyselyt, joita kohderyhmältä kysyttiin säännöllisesti. Lisäksi asiakastapaamisten yhteydessä asiakailta kysyttiin laadullista palautetta.

8 Tuensaajan hanketyön ja hankkeen sisällön mukaisen osaamisen kehittyminen

Tarmo-hanke kartutti Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen osaamista ESR-rahoitteisen hankkeen hallinnoinnista, maksatushakemusten tekemisestä, rinnakkaishankkeen kanssa tehtävästä yhteistyöstä sekä kilpailuttamisesta. Tarmo-hankkeen toiminnan myötä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen osaaminen

lisääntyi kaikissa hankkeen sisällön mukaisissa teemoissa, kuten työttömien työnhakijoiden yksilöllisten polkujen tukemisessa. Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen osaaminen vahvistui palveluntuotantoon liittyvissä asioissa sekä työllistymistä tukevien palveluiden ja toimintamallien kehittämisen osalta.

9 Ennakoitujen ja muiden riskien toteutuminen ja niihin reagointi

Ennakoituja riskejä hankkeen hakuvaiheessa olivat:

1. Keskeisten toimijoiden sitoutuminen vie odotettua enemmän aikaa
2. Hankkeen toimintaan liittyvä toimintaympäristö muuttuu odottamattomaan suuntaan

Ensimmäinen ennakoitu riski ei toteutunut, sillä keskeiset toimijat lähtivät pääsääntöisesti erittäin hyvin mukaan hankkeen toimintaan. Asiakasohjaus ei aluksi käynnistynyt tiukentuneen tietosuojakäytännön vuoksi toivotulla tavalla TE-toimistosta, mutta asiakkaita ohjautui hankkeeseen muita reittejä pitkin. Tarmo-hanketta markkinoitiin säännöllisesti TE-toimistoon mm. aamutunneilla.

Toinen ennakoitu riski toteutui. Hankkeen toiminta-aikana tapahtui seuraavia asioita:

- Suunniteltu maakuntaudistus ei toteutunut
- TE-toimistoja ja ELY-keskuksia ei lakkautettu
- [Koronapandemia](#)

Hanketoteuttaja seurasi tiiviisti toimintaympäristön muutoksia ja reagoi niihin nopeasti ja ketterästi. Hankkeen suunnitteluvaiheessa luultiin, että maakuntaudistus astuu voimaan ja TE-toimistot sekä ELY-keskukset lakkautetaan. Näin ei kuitenkaan tapahtunut. Hankkeen toimintaan tämä ei merkittävästi vaikuttanut. Suunnitellut koulutuspaketit järjestettiin yhdistystoimijoille, sillä ne olivat joka tapauksessa hyödyllisiä. Yhdistystoimijat voivat joka tapauksessa toimia palveluiden tuottajina työllistymispalveluiden kentällä, joten yhdistystoimijoiden osaamisen vahvistaminen nähtiin tärkeänä.

Koronapandemian vuoksi Suomeen julistettiin poikkeustila 17.3.2020 alkaen ja koronatilanne vaikutti hankkeen toimintaan hankkeen päättymiseen asti. Korona vaikutti mm. asiakasohjautumisen hidastumiseen ja sovittujen koulutusten, palkkatukijaksojen, työkokeilujen ja jopa työllistymisten peruuntumiseen. Hankkeen aikana kehitettiin etävalmennuksen keinoja. Hankkeen toteuttaja haki hankkeelle lisäaikaa 30.6.2021 asti pienennetyin henkilöstöresurssein. Tämä mahdollisti sen, että asiakkaiden yksilöllisiä työllistymispolkuja pystyttiin tukemaan huhtikuulle 2021 asti. Lisäksi syksyn 2020 aikana hankkeeseen otettiin vielä uusia asiakkaita ja näin mahdollistettiin heidän yksilöllisten työllistymispolkujen tukeminen.

10 Ohjausryhmän tuki hankkeelle ja arvio hankkeen toteutuksesta

Tarmo-hankkeen ohjausryhmä kokoontui kahden kuukauden välein.

Ohjausryhmän kokoonpano:

Merja Mäkisalo-Ropponen, kansanedustaja (pj)
 Keijo Kiiski, Pohjois-Karjalan TE-toimisto
 Ulpu Järviluoto, Pohjois-Karjalan ELY-keskus varajäsen Ulla Mauranen
 Mervi Paddar, Siun sote
 Tuula Harinen, Riveria varajäsen Hannu Haapalainen
 Riikka Vartiainen, Joensuun kaupunki
 Mari Pitkänen, Liperin kunta
 Sari Vesanen, Tohmajärven kunta
 Merja Blomberg, Pohjois-Karjalan Yrittäjät
 Tuija Hirvonen-Puhakka, Joensuun Taiteilijaseura
 Mirjam Pesonen, ViaDia Kitee
 Elina Pajula, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys

Muut:

Kimmo Kettunen, Etelä-Savon ELY-keskus
 Johanna Seppänen/Hilkka Pirhonen, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry

Ohjausryhmä arvioi hankkeen toimintaa toukokuussa 2021 ja ohjausryhmätyöskentely sai kiitosta: innostavassa ryhmässä on opittu paljon uutta. Keskustelussa nostettiin esiin se, että jatkossa tärkeitä teemoja on mm. maahanmuuttajien ja vammaisten työllisyys. Ohjausryhmä nosti seuraavia asioita esille hankkeen toiminnasta:

- *Polkuja työelämään löytyy, kun ihmiset saavat yksilöllistä tukea*
- *Tarmossa on ollut runsaasti toimenpiteitä, tavoitettu hyvin työnhakijoita*
- *Hyviä työkaluja on luotu osallisuuden edistämiseen. Järjestöjen roolin merkitys työllistäjänä on tullut esille ja järjestötkin saaneet uusia työkaluja toimintaansa. Opinnollistamisen video tosi hyvä!*
- *Tarmo-hankkeen onnistumisia: Yhteistyö ja kuntakumppaneiden kuuleminen, asiakaslähtöisyys, työnetsintä tehokasta, pikakoulutukset toimivat hienosti, vahva osaaminen työnetsinnässä ja yhdistystyössä. Lisäksi osatyökykyisten työllistymisen asiat hyvin esillä ja saatiin opinnollistaminen tällä alueella käyntiin.*
- *Hyvä vaikuttavuus työllistymisissä, kokemusasiantuntijatoiminta mielestäni huippu innovaatio! Opinnollistaminen saatu käytäntöön.*
- *Yhdistysten tukeminen ja niiden toimintojen opinnollistaminen, kokemusosaajakoulutus sekä lukuisat muut koulutukset/seminaarit, mitkä Tarmo -hanke järjesti, ovat olleet erittäin hyviä ja tulleet tarpeeseen. Kuntiin jalkautuneet valmentajat ovat olleet ammattitaitoisia ja yhteistyö heidän kanssaan on sujunut hyvin. Opiksi muille ehkä se, että pitkäjänteisellä ja periksiantamattomalla työllä avautuu uusia mahdollisuuksia työllistää myös heikommassa työmarkkina-asemassa olevia henkilöitä. Osaamista löytyy joskus yllätäenkin, kun työtehtävät ovat sopivia.*

- Keskeinen oppi: Tietyt asiakasryhmät tarvitsevat enemmän henkilökohtaista ohjausta edetäkseen työllistymispolulla.

Ohjausryhmän yhteisöllinen tarina Tarmosta

Tarmo-hanke oli loistava yhteistyökumppani ja opinnollistamisen aloittaja. Kokemusasiantuntijatoiminta oli mahtava uusi pilotti. Tarmo-hanke tarjosi asiakkaille osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Yhdistykset saivat Tarmohankkeesta koulutusta ja ehkä muutakin. Tarmohanke oli luova ja innovatiivisesti toimiva hanke. Hankkeen asiakkaat saivat yksilöllistä valmennusta ja asiakkaat arvostivat tätä tukea. Ohryssä oli huipputyyppejä. Hankkeen valmentajat olivat huipputyyppejä, armottomia ja ammattitaitoisia. Kaiken kaikkiaan voimme todeta, että onnistuimme hyvin yhteisissä tavoitteissa ja haluamme sanoa, että yhteistyö kannattaa. Toivottavasti jatkoa seuraa! Kiitos kaikille ohjausryhmän jäsenille sekä hankkeeseen osallistuneille. Loppu hyvin kaikki hyvin. (Yhteisöllinen tarina tehtiin Tarmon ohryssä 24.5.2021).

11 Kohderyhmän palaute

Työnhakija-asiakkaiden antama palaute

Tarmo-hankkeen aikana asiakkaille tarjottiin mahdollisuus antaa palautetta anonymisti webropol- kyselyllä. Asiakkailla oli mahdollisuus täyttää kysely joko yhdessä valmentajan kanssa tai itsenäisesti. Vastauksia kyselyyn saatiin huhtikuun 2021 loppuun mennessä 179, mikä on 35 % kaikista Tarmo-hankkeen asiakkaista (n=511).

Tarmo-hankkeesta saadut hyödyt

Yli 90% (n= 165) vastaajista koki hyötyneensä Tarmo-hankkeessa saamastaan valmennuksesta.

37,4 % (n=67) vastanneista nosti esille Tarmosta saadun avun työn hakemiseen. Asiakkaat olivat saaneet apua ansioluettelon tekemisessä tai sen päivittämisessä, työhakemusten teossa, työhaastatteluun valmistautumisessa sekä itselle sopivien työpaikkojen etsinnässä ja piilotyöpaikkojen löytämisessä.

Työnhaun apu (n=67):

- 42 % (n=28) toi esille ansioluettelon tekemisen tai päivittämisen
- 33 % (n=22) työhakemusten teon
- 7 % (n= 5) työhaastatteluun valmistautumisen
- 24 % (n=16) sopivien työpaikkojen etsinnän ja piilotyöpaikkojen etsinnän
- 15 % (n=10) työnhakutaidot

Noin 8 % (n=13) kysymykseen vastanneista kertoi hyötynä tiedonsaannin. Tietoa saatiin mm. työmarkkinoista, miten töitä haetaan, erilaisista koulutusmahdollisuuksista ja pääsykokeista. Vastaajista 13 % (n=24)

toi esille hyötynä, että he olivat työllistyneet Tarmo-hankkeen aikana. 2 % (n=5) vastaajista kertoi hyötynä opiskelupaikan saamisen ja noin 2 % (n=4) palkkatukityöpaikan löytymisen.

Tarmo-hankkeen asiakkailla oli mahdollisuus suorittaa hankkeen kustantamana erilaisia kottikoulutuksia, jotka paransivat omaa työllistymistä. Noin 10,6 % (n=19) vastaajista toi esille nämä koulutukset itselleen hyödyllisinä asioina. Asiakkaat toivat esille ensiapukorttikoulutukset ja työturvallisuuskorttikoulutukset sekä mahdollisuuden suorittaa hygieniapassi.

Asiakkaat kuvasivat Tarmo-hankkeesta saatua apua työllistymiseen esimerkiksi seuraavanlaisesti:

”Sain tärkeitä neuvoja CV:n laatimiseen, haastatteluun valmistautumiseen sekä yleistä tietoa minua kiinnostavista työpaikoista. Lisäksi minua kannustettiin ja motivoitiin työnhakuun.”

”Sain päivitettyä työnhakuun liittyviä hakemuksia ajan mukaiseksi lisäksi järjestetyt koulutukset olivat hyödyllisiä näitä taitoja tarvitsen jatkossa töissä ja koulutuksessa.”

”Sain uusittua ansioluetteloni paremmaksi ja sain käydä suorittamassa työturvallisuuskortin ja EA1-kurssin ilmaiseksi, kiitokset Tarmo-hankkeelle. Tämän lisäksi sain tietää lisää esimerkiksi vuokratyöpaikoista. Lopulta onnistuin saamaan työpaikan ollessani Tarmo-hankkeessa.”

”Sain CVn uuteen uskoon ja parempaan muotoon sekä työhakemuksen muokkausta. Sain myös hyviä työnhakuvinkkejä ja rohkaisua työn hakemiseen. Nämä paransivat onnistumistani työnhauksessa.”

”Sain paljon hyviä vinkkejä työnhakuun, työhakemuksen tekoon ja CV päivitettiin myös. Lisäksi sain EA 1 kurssin suoritettua ja työturvallisuuskortin. Suuri Kiitos Teille!”

Tarmo-hankkeesta saatiin myös tukea, kannustusta ja rohkaistua. Noin 18 % (n=33) vastanneista toi esille Tarmo-hankkeen työntekijöiltä saadun tuen ja kannustuksen.

Tuki ja kannustus (n=33):

- 27 % (n= 12) ilmaisi saaneensa kannustusta tai tsemppausta
- 15 % (n= 5) koki saaneensa motivointia valmennuksesta
- 18 % (n= 6) ilmoitti rohkeutensa, itseluottamuksensa tai minäpystyvyytensä kasvaneen
- 27 % (n=9) kertoi saaneensa tukea valmennuksesta
- 24 % (n=8) toi esille kuulluksi tulemisen kokemuksen ja juttelun tärkeyden

5 % (n=9) vastanneista toi myös esille, että he olivat saaneet Tarmo-hankkeessa uusia näkökulmia tilanteeseensa.

Asiakkaat kuvasivat Tarmo-hankkeesta saamaansa tukea seuraavasti:

”Erialaisten vaihtoehtojen kartoittaminen auttoi miettimään omia vahvuuksia ja mahdollisuuksia. Tuki ja juttelu auttoivat myös työnhaussa paljon.”

”Henkistä ja konkreettista tsemppausta vaikeassa elämänvaiheessa. Rohkaisua omiin kykyihin ja taitoihin! Oman alan ihmisen näkemystä työnhakuun.”

”Tukea ja rohkaisua tuli (huomasi ettei olekaan täysin toivoton tapaus vaan mahdollisuuksia vaikka mihin on). Paikkavinkkejä mihin kannattaa hakea.”

6,7 % (n=12) vastaajista koki, ettei Tarmo-hankkeesta ollut heille hyötyä. Vastauksissa tuotiin esille mm. että asiakas oli työttömänä edelleen, hanke ei tarjonnut mitään uutta tai palvelu ei ollut oikea aikaista.

”Elämän tilanteen vuoksi tuntui että en saanut tarvitsemaani tukea.”

”ei ole tullut mitään uutta asiaa.”

Tarmo-hankkeessa saatu tuki

Vastanneista 57 % (n=101) ilmoitti saaneesta tukea työllistymiseen ja koulutukseen liittyvissä asioissa erittäin hyvin, 37 % (n=65) hyvin, 5 % (n=9) kohtalaisesti ja 1 % (n= 2) vähän tai ei ollenkaan. Kun asiakkailta kysyttiin avointa palautetta Tarmo-hankkeesta saamastaan tuesta, niin noin 17 % (n=30) toi esille Tarmo-hankkeen työntekijöiden ammattimaisuuden ja heiltä saadun kannustuksen.

”Ihan huippu! Joku jaksoi kuunnella ja kommentoida ja tuntui oikeasti miettävän minulle sopivia koulutuksia, urapolkua ja muita vaihtoehtoja.”

”Työnetsijä osasi monipuolisesti etsiä eri vaihtoehtoja, joita ei olisi tullut itselle edes mieleen. Työnetsijä oli tukenani koko prosessin ajan kannustaen ja tarvittaessa myös tuoppien eteenpäin, kun itsellä alkoi usko loppua.”

”Kiitos ammattimaisesta avusta”

” Kannustava mentaliteetti auttoi pysymään positiivisena”

Vastanneista 96,6 % (n=158) suosittelisi Tarmo-hanketta muillekin. Kaiken kaikkiaan vastausten perusteella asiakkaat olivat tyytyväisiä saamaansa valmennukseen, pitivät hankehenkilöstöä ystävällisinä ja ammattitaitoisina sekä kokivat, että palvelulle oli tarvetta.

”Valmennus oli asiakaslähtöistä ja työntekijät ammattitaitoisia ja ystävällisiä.”

”Ehdottomasti tärkeä palvelu. Tunnen, että olen ollut etuoikeutettu.”

” Palvelu oli todella ystävällistä ja henkilökunta asiallista. Toivottavasti samanlainen toiminta voi jatkua edes jossain muodossa myös tulevaisuudessa.”

Yhdistystoimijoiden palautetta hankkeen toiminnasta

Palveluntuottajana eteenpäin! -koulutukseen osallistuneet yhdistystoimijat kokivat, että koulutus antoi paljon tietoa ja käytännön neuvoja siitä, mitä tarkoittaa ryhtyminen palveluntuottajaksi. Koulutuksen sisältö koettiin monipuoliseksi ja hyväksi. Koulutus antoi kokonaiskuvan palveluntuottamisen prosessista sekä materiaaleja itsenäiseen kehittämisen tueksi. Erityisesti lakiasiat, sopimusasiat sekä tuotteistamisen teemat koettiin hyödyllisiksi. Kehittämiskohteeksi nousi vielä vahvempi verkostoituminen ja yhteistyö alueen yhdistystoimijoiden kanssa. Toiminta näkyväksi! -koulutus koettiin hyödylliseksi ja erityisen hyvänä koettiin se, että toiminnan kuvaukseen sai tukea. Esimerkit muista kaupungeista koettiin antoisina. Palaute elinkeinotoiminnan käynnistämismallinnuksesta oli positiivista. Yhdistystoimijat kokivat, että yhdistyskohtaisesti räätälöidyt paketit auttoivat heitä parhaiten.

12 Tiedotus

Hankkeen tiedotus onnistui erittäin hyvin. Hanke näkyi erinomaisesti eri medioissa koko hankkeen toiminta-ajan. Hankkeelle laadittiin heti toiminnan aluksi nettisivut, joiden osoite on www.pksotu.fi/tarmo. Hankkeen ajankohtaisia asioita on tiedotettu nettisivuilla. Hankkeen toiminnasta on tiedotettu myös Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen facebook-sivulla sekä Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen työllisyystoiminnan facebook-sivulla. Hankkeelle tehtiin juliste, yleisesite, työnhakija-asiakkaille suunnattu esite, työntekijöiden käyntikortit sekä rollup.

Hanke on tehnyt säännöllisesti mediatiedotteita ja hankkeen toiminnasta on kerrottu mm. seuraavissa lehdissä:

Tarmo medioissa 2019–2021

Lehtijutut

[Työetsinnän kautta täysin uusille urille](#), Karjalainen 13.3.2019

[Palkkatuetta järjestötyö helpottaa työllistymistä](#), Karjalainen 10.9.2019, mielipidekirjoitus

[Haaveita ja unelmia](#), 5.12.2019, #Tyottomat -verkkolehti (asiakasraadin kirje työministerille)

[Henkinen hyvinvointi helpottaa työnhakua](#), Karjalan Heili 9.12.2020 (asiakasraatiasiaa)

[Tiedätkö, miltä työttömyys tuntuu?](#) Karjalainen 23.10.2020, mielipidekirjoitus

[Kaikenlaista osaamista voidaan hyödyntää](#), Karjalainen 21.7.2020

[Työttömiin kohdistuu perusteettomia ennakkoluuloja](#), Helsingin sanomat 16.6.2020, mielipidekirjoitus

[Tukea työttömyyden selättämiseen on tarjolla](#), Karjalainen 13.5.2020, mielipidekirjoitus

[Fyysisesti vammautuneet haluavat ja kykenevät työhön](#), Karjalainen 13.3.2020, mielipidekirjoitus

[Merkonomi näytti kyntensä tilitoimistossa](#), Karjalainen 24.2.2020

[Kaikki olettivat ettei minusta ole mihinkään](#), Karjalainen 29.1.2021

[Työttömyyskierteen voi myös katkaista](#), Karjalainen 3.3.2021

[”Saan olla taiteen ympäröimänä koko ajan”](#) Karjalainen 22.3.2021

[Kuntouttava työtoiminta vie eteenpäin](#), Karjalainen 30.4.2021, mielipidekirjoitus

[Kaikista on täsmätyöhön](#), Karjalainen 4.6.2021, mielipidekirjoitus

Radiojutut

Kokemosaaaja-koulutuksesta haastattelu, Radio YLE Joensuu 2.12.2020

Radiohaastattelu kokemosaaajakoulutuksen käynnistymisestä, Radio YLE Joensuu 29.9.2020

PKSOTUn omat blogit

[Tarmonpuuskassa voi tapahtua](#) 26.3.2019

[Kiintiölaki mahdollistaisi osatyökykyisten työllistymisen avoimille työmarkkinoille](#) 9.10.2019

[Terveisiä työllisyyden asiakasraadista](#) 17.10.2019 (asiakasraatilaisten kirje työministerille)

[Hyvä työministeri](#) 20.11.2019 (asiakasraadin yhteinen kirje työministerille)

[Ohjausalan opiskelijana tarmoilemassa](#) 22.1.2020

[Ilmapiirin tuuletusta, apuvälineitä ja joustoja. Fyysisesti vammaisten henkilöiden ajatuksia työllistymisen keinoista.](#) 11.3.2020

[Jääkö pätevin palkkaamatta](#) 21.9.2020

[Tiedätkö miltä työttömyys tuntuu? Näin syntyi työllisyyden asiakasraadin podcast.](#) 19.10.2020

[Haluatko tehdä yhteistyötä työllisyyden kokemosaaajan kanssa?](#) 9.3.2021

[Pienin suurin askelin, yhdessä, asiakkaan tahdissa](#), 18.5.2021

Muut blogit

[Ilmapiirin tuuletusta, apuvälineitä ja joustoja - Fyysisesti vammaisten ajatuksia työllistymisen keinoista](#) 2.3.2020, IT Invalidiliitto-lehti

[Uhkia ja mahdollisuuksia. Tarmolaisten kokemuksia etätyöskentelystä.](#) 2.6.2020, Vates

[Mikä auttaa ja estää työllistymispolulla? Kuullaan kokemosasiantuntijoita!](#) 16.4.2021, Vates

[Osallisuuden avulla voidaan kehittää palveluja – esimerkkinä työllisyyspalvelut](#) 29.4.2021, Uusi Suomi -blogi, Merja Mäkisalo-Ropposen kirjoitus asiakasosallisuudesta, esimerkkejä Tarmosta

Tarmo-hanketta on esitelty seuraavissa tilaisuuksissa:

Vuosi 2019, tammi-helmikuu

- Ilomantsin valtuustoseminaari,
- Monikulttuurisuustyön verkoston tapaaminen,
- Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistyksen vierailu
- Riverian Niskalan koulutusyksikön vierailu
- VATES-säätiön järjestämässä työpajassa, Lappeenranta
- Yhteistyössä Sociala Oy:n yhteisen hyvän alusta- hankkeen kanssa järjestettiin tilaisuus yhdistyksille. Tilaisuudessa esiteltiin hankkeiden toimintaa ja erityisesti niiden tarjoamia koulutuskokonaisuuksia

Vuosi 2019, maaliskuu-huhtikuu

- TE-toimiston kahdella aamutunnilla
- Pohjois-Karjalan etsivien nuorisotyöntekijöiden verkostossa
- Kotoa työelämään -hankkeen välle
- Tuetusti työuralle- valmennuksen asiakkaille Joensuussa ja Valtimolla
- Osallisuusareena-tilaisuuden työpajassa Vaasassa (skype),
- Ehta henkilöstöpalvelut
- Nurmeksens järjestöilta
- Työtä-tapahtuman yhteydessä (Yle Pohjois-Karjalan uutiset),
- Nurmeksens yaamiaisen yhteydessä (Ylä-Karjala) sekä Liperin y-aamiaisen yhteydessä (Yle Pohjois-Karjala)

Vuosi 2019, touko-kesäkuu

- TE-toimiston aamutunti
- Tuetusti työuralle- valmennuksen asiakkaille, Joensuu
- TYP:n aamupalaveri
- Tutustu Tarmoon -tapahtuma sekä kesätorilla, Ilomantsi
- Hankkeeseen ovat käyneet EteläKarjalasta tutustumassa Eksoten vammaispalveluiden työvalmentajat sekä Sykäys-hankkeen (ESR) väki. Mukana oli myös SiunSote vammaispalveluissa työllistymistä tukevia henkilöitä.
- Toukokuun 2020 Vates-info uutiskirjeessä kerrottiin lyhyesti Tarmo-hankkeesta ja sen järjestämästä Palveluntuottajana eteenpäin -koulutuksesta.

Vuosi 2019, heinä-elokuu

- Säpinää syksyyn -messut, Joensuu
- Outokummun duunipäivä
- Itä-Suomen maahanmuuttajien työllistymiseen liittyvien hankkeiden verkoston kick-off – tapaaminen, Kuopio
- JoenYön Järjestöbulevardi, asiakasraatitoiminnan esittely
- Keski-Karjalan TE-toimiston asiantuntijat
- SiunSoten sosiaaliohjaajat

Vuosi 2019, syys-lokakuu

- Työllisyysviikon tapahtumat Joensuussa, Kiteellä, Ilomantsissa, Polvijärvellä, Outokummussa, Liperissä, Kontiolahdella sekä Nurmeksessa.
- Uefin ohjauksen opiskelijoille
- PerheKe-hankkeen ryhmä

Vuosi 2019, marras-joulukuu

- Suomussalmella toimivan Talentti-hankkeen väki kävi tutustumassa Tarmon toimintaan ja erityisesti opinnollistamiseen

- Projektipäällikkö kävi kertomassa Tarmon yhdistyksille suunnatusta tukimallista Kouvolassa ja Lappeenrannassa SYKE-hankkeen koulutuksissa
- Yhdistysilta, Rääkkylä

Vuosi 2020, loka-marraskuu

- Luotsissa Tarmon infoja kolme kappaletta lokakuussa 2020
- Karjalan Heilissä oli kaksi asiakkaille suunnattua ilmoitusta
- Tarmon esittely Karelia Amk:n opiskelijoille
- Asiakasraatitoiminnan esittely Luotsin duuniagenteille

13 Hanke-aineiston säilytys

Hankkeen aineisto säilytetään Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistyksen toimitiloissa lukollisessa arkistossa osoitteessa Rantakatu 23 A 2. krs., 80100 Joensuu (tilanne 30.06.2021). Yhteyshenkilö Piia Heikkinen, piia.heikkinen@pksotu.fi tai 050 542 2206.

Tarmo-hankkeen aikana opinnollistetut työtehtävät:**PERUSTUTKINNOT****Autoalan perustutkinto**

Huolto- ja korjaustyöt 30 osp

- ❖ Joensuun kaupunki

Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto

Ammatillinen kohtaaminen kasvatus- ja ohjausalalla, 15 osp

- ❖ Pelastakaa Lapset Ry/ Minä Olen Tärkeä! -pienryhmätoiminta (Joensuu)
- ❖ Pelastakaa Lapset Ry/ Perheentalo
- ❖ Nuorisoseurat ry (Joensuu)
- ❖ Joensuun kaupunki
- ❖ Mannerheimin lastensuojeluliitto (Joensuu)
- ❖ Liperin kunta
- ❖ Via Dia ry (Kitee)

Liiketoiminnan perustutkinto

Asiakaspalvelu 20 osp

- ❖ Kontiolahden käsityöläiset (Kontiolahti)
- ❖ Ilomantsin kunta
- ❖ Enon 4H
- ❖ SPR Kontti (Joensuu)
- ❖ Kontiolahden työttömät ry

Myynti 30 osp

- ❖ Nurmeksen seudun työttömät ry (Nurmes)

Henkilöstön tukipalvelut 15 osp

- ❖ Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (Joensuu)

Kirjanpito 30 osp

- ❖ Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (Joensuu)

Palkanlaskenta 30 osp

- ❖ Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (Joensuu)

Tapahtumatuotanto 15 osp

- ❖ Karjalan Kalamiehet (Kesälahti)
- ❖ Joensuun Kaupunkikeskustayhdistys ry

Työyhteisössä toimiminen 15 osp

- ❖ Kontiolahden työttömät ry

Media alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto

Media alalla toimiminen 15 osp

- ❖ Välke ry (Outokumpu)
- ❖ Joensuun taiteilijaseura
- ❖ Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (Joensuu)

Media-alan äänityössä toimiminen 15 osp

- ❖ Sirkus Supiainen (Joensuu)

Valaisutuotannossa työskentely 30 osp

- ❖ Sirkus Supiainen (Joensuu)

Teos- tai tuotekokonaisuuden toteuttaminen ja esille asettaminen 15 osp

- ❖ Joensuun taiteilijaseura

Pintakäsittelyalan perustutkinto

Lattianpäällysteiden uusiminen 15 osp

- ❖ Kummun Kodit (Outokumpu)

Rakennusten korjausmaalaukset 50 osp

- ❖ Kummun Kodit (Outokumpu)

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto

Asiakaslähtöisten puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen tuottaminen 15 osp

- ❖ Ilomantsin museosäätiö
- ❖ Kulttuuriyhdistys Louhi (Eno)
- ❖ Outokummun kaupunki
- ❖ Ilomantsin kunta
- ❖ Rääkkylän kunta
- ❖ Kontiolahden kunta
- ❖ Hyvärilän Nuoriso- ja matkailukeskus (Nurmes)

Kiinteistön yleishoito ja valvonta 30 osp

- ❖ Kaski työvalmennus (Nurmes)

Piha- ja ulkoalueiden hoitaminen 20 osp

- ❖ Liperin seurakunta

Ylläpitosiivouspalvelut 30 osp

- ❖ Kaski työvalmennus (Nurmes)
- ❖ SPR Kontti (Joensuu)
- ❖ Via Dia ry (Joensuu)
- ❖ Via Dia ry (Kitee)

Ravintola- ja cateringalan perustutkinto

Kahvilapalvelut 10 osp

- ❖ Via Dia (Outokumpu)
- ❖ Tohmajärven Nurkka
- ❖ Maisemakylän Vellikello (Kontiolahti)
- ❖ Naisten voimavarayhdistys Kaivo ry (Tohmajärvi)

Ravintolapalveluissa toimiminen 20 osp

- ❖ Liperin kunta, Terkcafe
- ❖ Tohmajärven Nurkka
- ❖ Kaski työvalmennus (Nurmes)
- ❖ Nurmeksen seudun työttömät ry
- ❖ Hyvärilän Nuoriso- ja matkailukeskus (Nurmes)

Suurkeittiön ruokatuotanto 20 osp

- ❖ Ilomantsin kunta
- ❖ Kontiolahden kunta

Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto

Hyvinvoinnin- ja toimintakyvyn edistäminen 30 osp

- ❖ Pohjois-Karjalan Muisti ry (Joensuu)

Kasvun- ja osallisuuden edistäminen 25 osp

- ❖ Via Dia (Joensuu)
- ❖ Maisemakylän Vellikello (Kontiolahti)

Kotona asumisen ja elämänhallinnan tukeminen

- ❖ Pohjois-Karjalan Muisti ry (Kitee)

Toiminnalliset menetelmät hyvinvoinnin edistämässä 15 osp

- ❖ Joensuun kaupunki

Taideteollisuusalan perustutkinto

Puusepäntalan tuotteen valmistaminen 45 osp

- ❖ PuutyönTaitajat ry
- ❖ Liperin kunta
- ❖ Kontiolahden kunta

Visuaalinen myyntityö 15 osp

- ❖ Piänkiäntäjät (Polvijärvi)

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto

Palvelujen käyttöönotto ja tuki 30 osp

- ❖ Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys (Joensuu)

AMMATTITUTKINNOT

Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto

Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaus 40 osp

- ❖ Enon 4H

Liiketoiminnan ammattitutkinto

Assistentti- ja sihteerityöpalvelut 60 osp

- ❖ Ilomantsin kunta

Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto

Laajentuvassa yhteisössä toimiminen 25 osp

- ❖ Soroppi ry (Joensuu)

Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto

Henkilökohtaisena avustajana toimiminen 45 osp

- ❖ Joensuun kaupunki (viriketiimi)